

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ makseteenuse pakkujatele teatavate nõuete kehtestamise osas“

(COM(2018) 812 final – 2018/0412(CNS))

ja teemal „Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse 28. novembri 2006. aasta nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ kaupade kaugmüüki ja teatavaid omamaiseid tarneid käsitlevate sätete osas“

(COM(2018) 819 final – 2018/0415(CNS))

(2019/C 240/08)

Raportöör: **Krister ANDERSSON**

Konsulterimistaotlus	Euroopa Liidu Nõukogu, 20.12.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 113
Vastutav seksioon	majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse seksioon
Vastuvõtmine seksioonis	12.4.2019
Vastuvõtmine täiskogus	15.5.2019
Täiskogu istungjärk nr	543
Hääletuse tulemus (poolt/vastu/erapooletuid)	209/1/3

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni eesmärki kehtestada lisaeeskirjad, millega tagatakse proportsionaalsus ja suurendatakse õiguskindlust elektroonilisi liideseid pakkuvate ettevõtjate jaoks, kes võimaldavad kaupade tarnimist ELi tarbijatele, eriti juhul, kui neid käsitatakse kui tarnijaid.

1.2. Komitee toetab ka komisjoni eesmärki luua regulaarne koostöö makseteenuse pakkujatega, tuginedes selgetele õigusaktide sätetele. Paljutootavad tulemused, mida oodatakse pärast uute meetmete rakendamist, tagavad suuremad rahalised vahendid riikide ja ELi eelarve jaoks ning lihtsustatud võrdsed tingimused maksumaksjatest ettevõtjate jaoks.

1.3. Komitee märgib, et komisjoni toetatud regulatiivne käsitlus on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega, arvestades et e-kaubanduse käibemaksupettused on kõigi liikmesriikide ühine probleem ja ELi õigusaktid on kõige tõhusam vahend liikmesriikide tulemuslikuks toetamiseks piiriüleste tarnete käibemaksu kontrollimiseks vajaliku teabe saamisel. Seevastu oleksid mitmed riigi tasandil ellu viidud seadusandlikud algatused ebasobivad käibemaksupettuste probleemiga tegelemiseks ja annaksid tulemuseks liigselt keerulise regulatiivse stsenaariumi.

1.4. Samal ajal toonitab aga komitee, et tarbijate jaoks toob ettepanek kaasa käibemaksuga seotud isikuandmete uue vahetamise ja töötlemise, mida reguleeritakse nüüd isikuandmete kaitse üldmäärusega⁽¹⁾. Sellega seoses rõhutab komitee tungivalt isikuandmete kaitse üldmääruse sätete täieliku järgimise olulisust ja vajadust piirata andmete kasutamist ainuüksi (ja rangelt piiratud ulatuses) käibemaksupettuste vastase võitluse eesmärgil sellisel viisil, mis on kulutõhus ja aktsepteeritav laiale avalikkusele.

1.5. Lõpetuseks soovib komitee komisjonil teha piisavaid investeeringuid materiaalsesse varasse ja infotehnoloogiasse, et tagada toimiv keskne teabehoidla süsteem, märkides, et projekti hinnangulised kulud saab kergesti ja kiiresti katta käibemaksupettuste ja käibemaksulõhe vähendamiseks seotud oodatavate tulemuste abil.

2. Komisjoni ettepanek ja üldine taust

2.1. Komisjoni ettepanekus kehtestatakse teatud nõuded makseteenuse pakkujatele, et tagada selliste pakkujate ja maksuhaldurite vahel tõhus koostöö, et parandada pettuste vastu võitlemise vahendeid käibemaksu valdkonnas. Ettepanek on kooskõlas e-kaubanduse käibemaksu direktiiviga, milles kehtestatakse elektroonilistele turgudele uued käibemaksukohustused ja uued lihtsustusmeetmed, et aidata ettevõtjatel täita käibemaksukohustusi ühtse kontaktpunkti kaudu.

(¹) Isikuandmete kaitse üldmäärus, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex%3A32016R0679>.

2.2. Komisjoni ettepanekuga COM(2018) 819 final kehtestatakse lisaeeskirjad, mis peaksid parandama detsembris 2017 vastu võetud e-kaubanduse käibemaksusüsteemi käsitleva paketi toimimist. Pakett jõustub 1. jaanuaril 2021. Sellega kehtestatakse lisaselgitused selliste tarnijate käibemaksuga maksustamise kohta, kes kasutavad elektroonilist liidest, et võimaldada kaupade tarnimist ELi tarbijatele, kui neid peetakse käibemaksudirektiivi artikli 14a lõike 2 kohaselt tarnijateks ning seega vastutavaks käibemaksu kogumise ja tasumise eest maksuhaldurile. Käibemaksudirektiivi 2006/112/EÜ (?) artikli 369b kohaselt võib ühtset kontaktpunkti põhimõtteliselt kasutada ainult käibemaksu deklareerimiseks ja tasumiseks teenuste piiriülese osutamise ja kaupade ühendusesises kaugmüügi puhul, kuid mitte omamaiste tarnete korral. Kuna aga tarnijad, kes müüvad kaupu elektroonilise liidese kaudu, võivad omada kaubavarusid eri liikmesriikides, kust nad teevad omamaiseid tarneid, tähendab see, et selliseid elektroonilisi liideseid pakkuvad ettevõtjad, keda käsitatakse nende kaupade tarnijatena, on kohustatud registreerima end kõikides nendes liikmesriikides, kus alg-tarnijad omavad kaubavarusid ja teevad omamaiseid tarneid. Seepärast tehakse ettepanek lubada neil kasutada ühtset kontaktpunkti ka omamaiste tarnete puhul, kui neid käsitatakse käibemaksudirektiivi artikli 14a lõike 2 alusel kauba tarnijatena. Seega säilitatakse ühtse kontaktpunkti lihtsustamine elektrooniliste liideste jaoks, vältides koormavaid lisamenetlusi ettevõtete jaoks. Komisjoni ettepanekus COM(2018) 819 final sätestatakse erieeskirjad, mis on vajalikud ühtse kontaktpunkti kehtestamise toetamiseks kehtiva õigusraamistiku sihtotstarbeliste muudatuste abil.

2.3. E-kaubanduse sektoris on toimunud viimastel aastatel silmapaistev kasv ja tarbijatel on nüüd kergesti võimalik oma arvutite või nutitelefoni kaudu valida tuhandete tarnijate, toodete ja tootemarkide vahel. Ent seda võimalust kasutavad ära ka petturlikud ettevõtjad, et vältida oma käibemaksukohustusi.

2.4. Täpsemalt esineb e-kaubanduse valdkonnas piiriülese käibemaksupettuse kolm peamist juhtu: **i)** ELi-sisened kaupade tarned ja ELi-sisene teenuste osutamine; **ii)** kaupade import ettevõtjalt, kelle asukoht on kolmandas riigis, liikmesriikides asuvatele tarbijatele; **iii)** teenuste osutamine ettevõtjate poolt, kelle asukoht on kolmandas riigis, liikmesriikides asuvatele tarbijatele.

2.5. Kogu kaupade piiriülese tarnimisega seotud käibemaksukahju liikmesriikides on hinnatud ligikaudu 5 miljardile eurole aastas ja hiljuti on seda hinnangut ajakohastatud, nii et jõutud on veelgi märkimisväärsema summani, mis on 7–10 miljardit eurot. Ametiastutuste poolne tugev reaktsioon on seepärast vajalik ning peaks hõlmama vajaduse korral ja kui see on proportsionaalne, koostööd erasektori sidusrühmadega.

2.6. Komisjoni ettepaneku COM(2018) 812 final eesmärk on vähendada e-kaubanduse käibemaksupettuste probleemi, tugevdades koostööd maksuhaldurite ja makseteenuse pakkujate vahel, sest rohkem kui 90 % veebiostudest ELis toimuvad praegu vahendaja kaudu. Sellega seoses on mitme liikmesriigi kogemused näidanud, et piisav koostöö maksuhaldurite ja makseteenuse osutajate vahel võib viia käegakatsutavate ja kiirete tulemusteni e-kaubanduse käibemaksupettuste vastases võitluses.

2.7. Ettepanek võimaldab maksuhalduritel koguda ja vahetada makseteenuse pakkujate kaudu esitatud makseteavet, kasutades kes-ke teabeoidla süsteemi, mille arendab välja komisjon koostöös riiklike maksuhalduritega, et tagada andmete kogumisel ja analüüsimisel ühtne käsitus.

2.8. Praktilisest küljest kehtestatakse käibemaksudirektiivi 2006/112/EÜ artiklis 243b makseteenuse pakkujatele uus arvestuse pidamise kohustus. Sellega seoses on asjassepuutuvad ainult need makseteenused, mille tulemusel tehakse piiriülene rahaliste vahendite ülekande makse saajale (või makse saaja nimel tegutsevale isikule), ning ainult siis, kui maksja asub mõnes liikmesriigis. Teisisõnu, ettepaneku kohaselt viitab mõiste „piiriülene“ tehingutele, milles tarbija on ühes liikmesriigis ning tarnija teises liikmesriigis või kolmandas riigis. Omamaised maksed ei ole komisjoni ettepanekuga hõlmatud.

2.9. Selleks et jätta välja isiklikel põhjustel tehtud piiriülensed rahaülekanded ja keskenduda ainult majandustegevusega seotud maksetele, peavad makseteenuse pakkujad säilitama andmeid makse saaja kohta ja muutma need kättesaadavaks maksehalduritele ainult juhul, kui asjaomase makse saaja poolt saadud maksete koguarv ületab 25 makset kvartalis. Selline ülemmäär kehtestati, võttes arvesse internetis tehtud ostutellimuste keskmist väärtust 95 eurot, mis koos minimaalselt 100 maksetehinguga aastas annab tulemuseks ligi 10000 euro suuruse aastase müüginahku.

2.10. Makseteenuse pakkujate säilitatav teave võimaldab kindlaks teha arvestust pidava makseteenuse pakkuja, makse saaja isiku tuvastamiseks vajalikke andmeid ning teavet makse saaja saadud maksete kohta. Maksjate tuvastamiseks vajalikud andmed ei ole makseteenuse pakkujate arvestuse pidamise kohustusega hõlmatud, sest tuvastada ei ole vaja maksupettust. Makseteenuse pakkujate arvestusperiood on kaks aastat.

(?) Käibemaksudirektiiv 2006/112/EÜ, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=celex:32006L0112>.

3. Üldised ja konkreetsed märkused

3.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee toetab komisjoni ettepaneku COM(2018) 819 final eesmärki kehtestada lisaeeskirjad, millega tagatakse proportsionaalsus ja suurendatakse õiguskindlust elektroonilisi liideseid pakkuvate ettevõtjate jaoks, kes võimaldavad kaupade tarnimist ELi tarbijatele, eriti juhul, kui neid käsitatakse kui tarnijaid.

3.2. Komitee toetab ka komisjoni eesmärki luua regulaarne koostöö makseteenuse pakkujatega, tuginedes selgetele ja läbipaistvatele õigusaktide sätetele. Paljutootavad tulemused, mida oodatakse pärast uute meetmete rakendamist, õigustavad komisjoni õigusloomealast püüdlust ning tagavad suuremad rahalised vahendid riikide ja ELi eelarve jaoks ja lihtsustatud võrdsed tingimused maksumaksjatest ettevõtjate jaoks.

3.3. Komisjoni ettepanekule eelnes ulatusliku konsulteerimine mitme sidusrühmaga, eelkõige makseteenuse pakkujate, muude ettevõtjate esindajate ja liikmesriikide maksuhalduritega. Komitee kiidab heaks selle, et komisjon kogus avaliku ja erasektori osalejatel suures mahus tagasisidet ja seisukohti, millest on usaldusväärse ja proportsionaalse seadusandliku ettepaneku väljatöötamisel kindlasti abi.

3.4. Komitee märgib, et ettepanekus esitatud regulatiivne käsitlus on kooskõlas aluslepingutes sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega, arvestades et e-kaubanduse käibemaksupettused on kõigi liikmesriikide ühine probleem ja ELi õigusaktid on kõige tõhusam vahend liikmesriikide tõhusaks toetamiseks piiriüleste tarnete käibemaksu kontrollimiseks vajaliku teabe saamisel. Seevastu oleksid mitmed riigi tasandil ellu viidud seadusandlikud algatused ebasobivad käibemaksupettuste probleemiga tegelemiseks ja annaksid tulemuseks liigselt keerulise regulatiivse stsenaariumi.

3.5. Komisjoni ettepanekus nõutakse, et makseteenuse pakkujad säilitaksid andmeid, mis on juba praegu maksetehingute sooritamiseks nende käsutuses, kooskõlas aluslepingutes sätestatud ja Euroopa Liidu Kohtu praktikas edasi arendatud proportsionaalsuse põhimõttega. Peale selle vähendab ELi ulatuses ühtlustatud kohustus säilitada andmeid ja edastada need maksuhalduritele makseteenuse pakkujate halduskoormust, võrreldes sellega, kui kõnealused makseteenuse pakkujad peaksid järgima liikmesriikide erinevaid lähenemisviise.

3.6. Nagu on näidanud mõju hindamise analüüs, vähendab aruandluskohustuste ühtlustamine sellisel, et teavet edastataks ühesainsas vormingus, sellistele makseteenuse pakkujatele nõuete täitmisega seoses tekkivaid kulusid. Makseteenuse pakkujatel on võimalik teha koostööd käibemaksupettuste vastu võitlemisel mõistliku ja tasakaaluka mõjuga nende igapäevasele äritegevusele.

3.7. Ülemmäär 25 makset kvartalis, mis võrdub ligikaudu 10000 euroga aastas, tuginedes keskmisele ELi e-kaubanduse tehingu väärtusele 95 eurot, tundub olevat mõistlik ja proportsionaalne, samuti arvestades seda, et tavaliselt kaasneb liikmesriikides 10000 euro suuruse summaga juba käibemaksukohustus. Lisaks vastab selline summa 10000 euro suurusele ülemmäärale, mis on e-kaubanduse käibemaksu direktiivis ette nähtud ELi-siseste tarnete puhul. Seepärast näib minimaalne summa 10000 eurot olevat asjakohane, et luua tasakaal puhtalt eratehingute (millel ei ole midagi tegemist käibemaksupettustega) kaitsmise ja pettuste vähendamiseks toimiva järelevalvesüsteemi kehtestamise eesmärgi vahel. Kuid Euroopa Komisjon peaks jälgima arengusuundumusi eesmärgiga tagada, et ülemmäärad jäävad aja jooksul asjakohaseks, ning algatama vajaduse korral muudatusi.

3.8. Komitee rõhutab, et tarbijate jaoks tähendab ettepanek uut teabevahetust ja käibemaksualaste isikuandmete töötlemist, mida reguleeritakse isikuandmete kaitse üldmäärusega, mis kiideti hiljuti heaks ja mida rakendatakse kogu Euroopas. Sellega seoses tekivad ELi ettevõtjate jaoks märkimisväärsed nõuete täitmisega seonduvad kulud.

3.9. Isikuandmete kaitse üldmääruses esitatakse isikuandmete lai määratlus, hõlmates igasuguse teabe tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada. Selle tagajärjel kuulub komisjoni ettepanekuga hõlmatud makseteave selle kohaldamisalasse ning isikuandmete kaitseks kohaldatakse ELi põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtteid.

3.10. Komisjoni kohaselt töödeldaks ettepaneku kontekstis ainult sellist makseteavet, mis on vajalik e-kaubanduses käibemaksupettuste vastu võitlemiseks. Töödeldav teave viitaks ainult rahaliste vahendite saajatele (makse saajad) ja maksetehingule endale (summa, vääring, kuupäev) ning teavet kaupade või teenuste eest tasuvate tarbijate (maksjate) kohta ei vahetataks. Seega ei kasutataks kõnealust teavet muudel eesmärkidel, nagu näiteks tarbijate ostuharjumuste kindlakstegemiseks. Riigisisest makset jäaksid samuti algatuse kohaldamisalast välja. Samuti oleks makseteave kättesaadav ainult Eurofisci liikmesriikide kontaktametnikele ja ainult niikaua, kuni on vaja, et võidelda käibemaksupettusega e-kaubanduses.

3.11. Komitee rõhutab tungivalt isikuandmete kaitse üldmääruse sätete täieliku järgimise olulisust ja vajadust piirata andmete kasutamist ainult (ja rangelt piiratud ulatuses) käibemaksupettuste vastase võitluse eesmärgil sellisel viisil, mis on kulutõhus ja aksepteeritav laiale avalikkusele. Selles küsimuses kutsub komitee komisjoni üles liikmesriikidelt tagasiside kogumisel, mis lõpetatakse 2024. aasta lõpuks, kontrollima hoolikalt, kas isikuandmete kaitse üldmääruse sätted on täielikult täidetud ja kas selliste sätete rikkumist liikmesriikides on võimalik tuvastada ja parandada.

3.12. Lõpetuseks soovib komitee komisjonil kohandada materiaalsesse varasse ja infotehnoloogiasse tehtavaid investeeringuid, et tagada toimiv keskne teabehoidla süsteem, märkides et projekti hinnangulised kulud, st 11,8 miljonit eurot süsteemi ülesseadmiseks ja 4,5 miljonit eurot selle iga-aastaseks käitamiseks, saab kergesti ja kiiresti katta käibemaksupettuste ja käibemaksulõhe vähendamise seotud oodatavate tulemuste abil, sest kaupade piiriüleste tarnetega seotud kogu käibemaksukahju on üle 5 miljardi eurot ja veebimüügi koguväärtus 2017. aastal oli ligikaudu 600 miljardit eurot.

Brüssel, 15. mai 2019

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER